

Pani Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu RP

Pan Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Pan Marek Biernacki
Minister Sprawiedliwości

Pan Bartłomiej Sienkiewicz
Minister Spraw Wewnętrznych

Pan Andrzej Seremet
Prokurator Generalny

Pan Stanisław Huskowski
Przewodniczący Rady ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji Rasowej,
Ksenofobii i związanej z nimi Nietolerancji

Pan Marek Działoszyński
Komendant Główny Policji

Pani Małgorzata Fuszara
Pełnomocniczka Rządu ds. Równego Traktowania

Pani Irena Lipowicz
Rzecznik Praw Obywatelskich

Pani Hanna Machińska
Dyrektor Biura Rady Europy

LIST OTWARTY

Szanowni Państwo,

W tym samym czasie, gdy Polska angażuje się w międzynarodową Kampanię Rady Europy Przeciw Mowie Nienawiści (NO HATE), obserwujemy nasilanie się praktyk umarzania lub oddalania przez polskich prokuratorów dochodzeń dotyczących propagowania faszyzmu i stosowania symboliki neonazistowskiej, nawoływania do nienawiści i publicznego znieważania grup ludności z powodu przynależności etnicznej, rasowej lub wyznaniowej (art. 256 i 257 k.k.). Jesteśmy tym poważnie zaniepokojeni. Wiele takich spraw jest umarzanych ze względu na „brak znamion czynu zabronionego” albo też odstępuje się od ich prowadzenia, powołując się na „brak interesu społecznego”. Zdarza się też, że prokuratury odmawiają wszczęcia dochodzenia bez podawania zgłaszającemu uzasadnienia takiej decyzji. Uważamy owe praktyki za bardzo groźne, mają one bowiem fatalny wpływ na stan

świadomości prawnej społeczeństwa, a sprawcy tych czynów odbierają je jako przyzwolenie na kontynuowanie swojej działalności. Dla radykalnych jednostek i całych środowisk wyznających skrajne idee rasistowskie i neonazistowskie stanowią zachętę do eskalacji działań naruszających prawo.

Oto kilka przykładów z najnowszych doświadczeń naszych organizacji:

Prokuratura Rejonowa w Żywcu umorzyła ostatnio dochodzenia w 7 sprawach zgłoszonych przez Dariusza Paczkowskiego, prezesa Fundacji Klamra, nie dopatrując się w nich znamion czynów zabronionych. Tak zakwalifikowano m.in. nielegalne umieszczenie na tzw. liście wrogów białej rasy REDWATCH (<http://www.redwatch.info/sites/slaskie.htm>) zdjęć, dokładnego adresu i danych osobowych Paczkowskiego i jego rodziny, w tym niepełnoletnich dzieci. Argument, że adres i dane Fundacji Klamra figurują w internecie, nie uwzględnia kontekstu, w jakim znalazły one na stronie REDWATCH ani faktu, że adres Fundacji jest jednocześnie adresem prywatnym rodziny działacza. Na spotkaniu z liderami Ruchu Narodowego w Bielsku-Białej Dariusz Paczkowski został wskazany jako osoba przewodząca organizacjom, która szczególnie powinna obawiać się siły tzw. ruchu narodowego, przy czym nie padła tu nazwa tej organizacji, a jedynie imię i nazwisko aktywisty. Tymczasem prokuratura w uzasadnieniu umorzenia postępowania stwierdza, że to Ruch Narodowy obawia się Paczkowskiego. Obecność widocznego na filmie z tego spotkania (<http://www.youtube.com/watch?v=WIMBVc-UIKY>) umieszczonego na jednej z flag krzyża celtyckiego – międzynarodowego symbolu rasistowskiego, wskazanego m.in. w wydanej przez MSWiA dla funkcjonariuszy Policji publikacji *Przestępstwa z nienawiści* – prokuratura usprawiedliwia, stwierdzając, że ten znak jest uznany przez Kościół katolicki. Nie bierze pod uwagę, że spotkanie nie miało charakteru religijnego, lecz było politycznym mitingiem wyborczym Ruchu Narodowego. Od kilku miesięcy dochodzi też do takich incydentów i zaczepek ze strony członków ruchu narodowego z Bielska-Białej i Żywca, jak dwuznaczna informacja o zbiórce „na brzytwę dla Paczkowskiego” czy zamalowanie neonazistowskimi symbolami wykonanego przez niego muralu Marka Edelmana w Żywcu.

Stowarzyszenie przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii „Otwarta Rzeczpospolita” ma podobne doświadczenia. Szczególnie drastycznym jest ostatnio odmowa wszczęcia dochodzenia w sprawie festiwalu muzyki tzw. tożsamościowej, a w istocie nazi-rockowej, „Orle Gniazdo” (a także podobnej imprezy „Jedność to siła”). Prokuratura Rejonowa Warszawa Śródmieście w piśmie z 3.07.2014 r. odmówiła wszczęcia dochodzenia w sprawie publicznego propagowania faszystowskiego ustroju przez organizatorów koncertów, na których – jak czytamy w zawiadomieniu Prokuratury – „występować będą europejskie zespoły nazistowskie” (tego nie można było zanegować). Podobną odmowę z dn. 26.06.2014 Stowarzyszenie otrzymało również od Policji. Koncerty nazi-rocka odbyły się bez przeszkód. Umorzono zostało także postępowanie w sprawie neonazistowskiego koncertu we Wrocławiu. Fundacja Klamra zgłosiła możliwość popełnienia przestępstwa jeszcze przed koncertem, jednak w tym przypadku także Policja zlekceważyła to zawiadomienie.

Z aprobatą przyjęliśmy zdecydowane potępienie przez Prokuratora Generalnego Andrzeja Seremeta oburzającego umorzenia sprawy antysemickich komentarzy kierowanych pod adresem ministra Radosława Sikorskiego i jego rodziny. Wyrażamy uznanie dla Prokuratora

Generalnego za jego starania o uwrażliwienie prokuratorów na problem przestępstw z nienawiści. Zwracamy jednak uwagę, że pobłażliwość prokuratorów w tego typu sprawach nie jest wyjątkiem, lecz bez mała regułą, a niedostateczne kompetencje Prokuratora Generalnego sprawiają, że nadzór nad ich pracą jest niemal iluzoryczny. O większości prokuratorskich umorzeń lub odmów podjęcia postępowania opinia publiczna zazwyczaj się nie dowiaduje. Poruszamy ten temat, ponieważ sądzimy, że coś bardzo złego dzieje się w obejmującym przedstawione tu kwestie obszarze polskiego wymiaru sprawiedliwości, a deklarowana polityka Rzeczypospolitej Polskiej, również na forum Unii Europejskiej, pozostaje w sprzeczności z codzienną praktyką w naszym państwie.

Będziemy o tym uparcie przypominać, a ci, którzy postarają się poprawić istniejący stan rzeczy, mogą liczyć na nasze poparcie.

10 sierpnia 2014

Za Stowarzyszenie „Otwarta Rzeczpospolita”

*Marek Gumkowski, Stefan Cieśla, Paula Sawicka, Jan Herczyński, Magdalena Czyż,
Elżbieta Petrajtis-O'Neill, Monika Wieczyńska*

Za Fundację „Klamra”

Dariusz Paczkowski